

Endometriose

Symptomer

Diagnose

Behandling

*Til dig der er nydiagnosticeret eller
har mistanke om at have endometriose.*

Endo-hva-for-noget?

Endometriose er en kronisk sygdom, som rammer 1 ud af 10 kvinder i den fertile alder.

Endometriose er væv, der ligner livmoderslimhinde, som sidder uden for livmoderen omkring organerne og i bughulen.

Hos langt de fleste endometriosepatienter sidder endometriosevævet i bughulen, nede i området mellem livmoderhalsen, skeden og endetarmen i den dybeste del af bughulen, tæt på livmoderen, æggeledeerne og æggestokkene.

Vævet kan vokse ind i tarmen eller gennem skedevæggen. I sjældne tilfælde findes endometriose på andre organer som f.eks. blære eller lunger.

Forskere ved endnu ikke, hvorfor endometriose opstår. Man ved dog, at sygdommen kan være arvelig.

Sandsynligheden for at få endometriose er 5-7 gange større, hvis din mor eller søster har sygdommen.

En godartet sygdom

Endometriose er en godartet sygdom, men oplevelsen af sygdommen er vidt forskellig.

Der er ikke altid sammenhæng mellem udbredelsen af endometriose og de symptomer, der opleves.

Rent statistisk lever langt de fleste endometrioseramte kvinder et godt liv med få eller ingen symptomer.

For andre er sygdommen mere udtalt i form af smerter, udfordringer med fordøjelsen, ufrivillig barnløshed, nedsat livskvalitet eller erhvervsevne.

Symptomer

Endometriose viser sig på forskellig vis fra kvinde til kvinde, men en fællesnævner er smerter.

Tegn på endometriose kan være:

- Menstruationssmerter
- Underlivssmerter
- Træthed
- Ufrivillig barnløshed
- Smerter ved samleje
- Problemer med fordøjelse og vandladning

Det hyppigste tegn på endometriose er underlivssmerter. I begyndelsen kan der være tale om udtalte menstruationssmerter, men efterhånden kan nogle begynde at få ondt imellem menstruationerne.

Det kan både dreje sig om uspecifikke underlivssmerter og være mere specifikke symptomer som smerter ved samleje, smerter ved vandladning eller afføring, uregelmæssig blødning, kraftige menstruationer eller ”styrtblødninger”, underlivsbetændelse eller andre blære- og tarmproblemer.

Diagnose

En gynækologisk undersøgelse kan vise helt normale forhold, selvom du har endometriose. Det skyldes, at endometrioseinfiltrater er små og kan gemme sig omkring organerne og i bughulen.

I nogle tilfælde er det muligt at diagnosticere endometriose ved hjælp af ultralyd- eller MR-scanning.

I andre tilfælde stilles diagnosen ved en kikkertoperation (laparoskopi), som foretages med en kikkert og slanke instrumenter indført lige under navlen.

Din læge kan også stille en arbejdsdiagnose ud fra din sygehistorie, hvor det afprøves om hormonbehandling har en god effekt på dine smerter.

To specialafdelinger

I Danmark findes der to afdelinger, der er godkendt af Sundhedsstyrelsen som højt specialiserede i endometriose.

De to afdelinger ligger på Aarhus Universitetshospital og Rigshospitalet.

Alle tilfælde af endometriose på blære eller tarm skal behandles på en specialafdeling.

Ifølge Sundhedsstyrelsens retningslinjer om frit sygehusvalg har alle kvinder med endometriose ret til at blive henvist til én af de to specialafdelinger.

Henvielse til en specialafdeling foregår gennem din gynækolog eller egen læge.

Det er også muligt at modtage den rette behandling på hospitaler uden en specialafdeling, ved din gynækolog eller læge. Det afgørende er, at du får den nødvendige hjælp til at håndtere dine symptomer.

Behandling

Endometriose kan ikke kureres, men det er muligt at lindre symptomerne gennem medicin, kirurgi eller kost og bevægelse.

Din behandling planlægges med henblik på enten at reducere smertesymptomer eller at fremme mulighederne for graviditet.

Den medicinske behandling kan være smertestillende og/eller hormonbehandling, såsom p-piller, hormonspiral eller kunstig overgangsalder.

Kirurgisk behandling udføres som en kikkertoperation, hvor kirurgen løsner sammenvoksninger eller fjerner endometriosevæv.

Nogle endometriosepatienter oplever også god effekt af supplerende behandlinger ved f.eks. en klinisk diætist, GynObs, osteopat, sexolog eller smertepsykolog.

Hvad er det rigtige for dig?

Det er vigtigt, at du søger hjælp, støtte og rådgivning om de udfordringer, som endometriose giver dig.

Det kan tage tid og kræve tålmodighed at finde den rette behandling i samråd med din læge. Behovet for behandling kan desuden variere gennem livet.

I langt de fleste tilfælde findes en behandling med god effekt mod symptomerne, så du kan leve et godt liv med endometriose.

Læs mere på www.endo.dk